

EXPUNEREA DE MOTIVE

1. SITUAȚIA ACTUALĂ

Legea nr. 52/2003 este reglementarea, care stabilește regulile procedurale minimale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, precum și al altor instituții publice, ce sunt finanțate din fonduri publice, în raporturile stabilite între acestea cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora.

Această lege are ca scop mai multe obiective precum: să sporească gradul de responsabilitate a administrației publice față de cetățean, să implice participarea activă a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor administrative și în procesul de elaborare a actelor normative, dar și să sporească gradul de transparență la nivelul întregii administrații publice.

Deși această lege are peste 20 de ani de când este în vigoare, totuși scopurile pentru care a fost elaborată sunt atinse în proporție destul de mică. Mai precis, există mari probleme în ceea ce privește accesibilitatea reală și participarea publică la actul decizional, întrucât proiectele în normative sunt postate pe anumite site-uri, dar pentru a le accesa cetățeanul are nevoie să cunoască destul de bine care este structura autorităților a căror proiecte vrea să le consulte.

În cadrul procesului de dezbatere publică a proiectelor de acte normative adoptate atât la nivel central, cât și la nivel local anumite disfuncționalități pe care prin acest proiect normativ dorim să le remediem.

Pe platforma națională www.e-consultare.gov.ro, care este găzduită de Secretariatul General al Guvernului sunt publicate de acte normative, ce au fost elaborate la nivelul ministerelor autorităților centrale din subordinea ministerelor, precum și a autorităților centrale autonome.

Această platformă este actualizată săptămânal cu noile proiecte normative, care intră în baza de date. Acest fapt poate produce întârzieri în publicarea spre dezbatere a proiectelor de acte normative și un alt minus pe care îl prezintă platforma este faptul că nu conține proiectele de acte normative locale.

Deci țara noastră este în plin proces de digitalizare nu dispune de o platformă națională prin care să fie centralizate toate proiectele normative la nivel central și local, pe care publicul să le poată accesa și la căror proces de dezbatere să participe.

În ultimii ani țara noastră a demarat un proces de digitalizare și transparență decizională la un nivel foarte amplu, dar nu suficient de eficient. O altă problemă o constituie faptul că, deși au trecut atât de mulți ani în care această lege a fost aplicată, totuși multe autorități locale și centrale nu-și îndeplinesc obligațiile de publicare a proiectelor de acte normative și nu dețin o metodă de gestionare a procesului de consultare publică.

În realitate în procesului de transparență decizională foarte puține consultări au loc la care participă organizațiile nonguvernamentale. În baza dispozițiilor legale ale articolului 8 alin. (3) din această lege este dată posibilitatea de participare a persoanelor interesate la ședințele publice în limita locurilor disponibile în sala de ședințe, în ordinea de precădere dată de interesul asociațiilor legal constituite în raport cu subiectul ședinței publice.

În realitate chiar dacă România și-a asumat în baza unor politici publice obiective precum îmbunătățirea procesului de dezbatere a acestor proiecte normative, totuși în fapt situația stă complet diferit mai ales în ceea ce privește modalitatea de accesibilitate la ședințele organizate de instituțiile publice centrale sau locale, care sunt obligate să își îndeplinească obligațiile legate de transparență decizională.

În prezent, în cadrul procesului de transparență decizională instituțiile publice organizează debateri fizice fie pe propriile site-uri, dar există o serie de bariere pe care cetățenii, care sunt persoane interesate le întâmpină în acest proces. O altă problemă din practică o constituie faptul că publicul interesat de a cunoaște proiectele normative, aflate în proces de transparență decizională, trebuie să meargă punctual pe site-ul instituțiilor publice, care le-au publicat, neexistând o bază de date generală pentru toate proiectele normative centrale sau locale, structurate pentru fiecare județ în parte.

În cadrul ședințelor publice se pune problema cadrului restrâns în care se poate desfășura ședința, fapt care de asemenea creează pentru publicul interesat.

1. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Prezentul proiect normativ va aduce modificări prin introducerea următoarelor aspecte:

În baza Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014 - 2020 ar fi trebuit să fie aplicate măsuri concrete la nivel local prin elaborarea unor platforme în care să fie cuprinse proiectele normative la nivel local în cadrul procesului decizional, dar din păcate aceste obiective nu s-au putut atinge în multe din situațiile în care s-au făcut eforturi întrucât fie a existat o lipsă de finanțare, fie nu au existat suficiente resurse informatice pentru punerea în aplicare a acestora.

Astfel în practică transparența decizională la nivelul administrației publice are mult de suferit, în special la nivel local. De altfel angajamentele pe care România și le-a asumat în fața Uniunii Europene nu a reușit până în prezent să îmbunătățească calitatea și previzibilitatea procesului decizional într-o prea mare măsură, progresele având loc cu pași mici.

Din aceste motive considerăm că soluția pentru a răspunde la toate nevoile și obligațiile instituțiilor publice la transparență decizională, ar putea consta în crearea unei platforme naționale unice de transparență decizională, care să cuprindă exhaustiv toate proiectele de acte normative atât de la nivel central, cât și de la nivel local.

Pentru a fi optimizată transparența decizională legiuitorul trebuie să asigure cadrul de reglementare pentru tuturor cetățenilor la procesele decizionale, dar și de elaborare a actelor normative fără a se face nicio discriminare. Avem în vedere pentru acest aspect că dezbaterile publice să poată fi accesibile pentru orice persoană, nu doar pentru un segment restrâns de persoane fizice sau juridice, care au cunoașterea necesară și metoda de monitorizare a proiectelor normative, dar și capacitatea de a participa activ la procesul de elaborare al proiectelor normative.

Propunem modificări ale Legii 52/2003 sub aspectul dezbaterilor și desfășurărilor ședințelor publice referitoare la proiecte de acte normative centrale și locale, în mod neîngrădit prin accesarea de către public din mediul online, atunci când sunt întrunite condițiile tehnice.

O altă modificare importantă la nivel legislativ constă în crearea platformei care să constituie o bază de date ce să aibă în cuprinsul ei toate proiecte de acte normative.

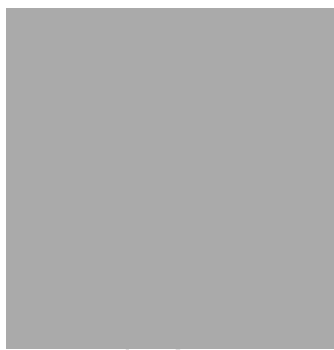
Impact bugetar

Platforma națională unică de transparență decizională va centraliza toate proiectele normative ale instituțiilor publice centrale și locale și va impune stabilirea unui buget la nivelul Secretarului General al Guvernului de aproximativ de 500.000 de lei, incluzând și cheltuielile de mentenanță pentru primii doi ani.

Impactul socioeconomic

Un cadrul procedurii de dezbatere publică persoanele interesate vor avea posibilitatea de și a consulta mult mai ușor platforma online cu acte normative centrale sau locale și de asemenea se vor putea cunoaște mult mai bine opiniile acestora referitor la conținutul proiectelor legislative, dar și gradul de mulțumire în raport cu serviciile oferite de către instituțiile publice.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de modificare și completare a Legii nr. 52 din 21 ianuarie 2003, republicată, privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare, pe care îl supunem spre dezbatere și adoptare Parlamentul României.

Ciubuc CIPRIAN